

ประกาศมหาเถรสมาคม
เรื่อง นโยบายด้านการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร

โดยที่ สมควรกำหนดนโยบายด้านการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร เพื่ออุปถัมภ์และอำนวยความสะดวกต่อการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคม ในการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการศึกษาพระปริยัติธรรมทุกระดับ ให้เป็นไปเพื่อการธำรงรักษาพระธรรมวินัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สนับสนุนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและการศึกษาด้านอื่น ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ มุ่งเน้นหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสอดคล้องกันกับนโยบายการจัดการศึกษาที่เปิดกว้าง

๒. ให้พระสังฆาธิการทุกระดับพิจารณาสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร โดยเฉพาะการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากความร่วมมือทุกภาคส่วน จัดสรรทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร อย่างเพียงพอพร้อมกับสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ การวิจัย การให้เหตุผล ทักษะภาษาต่างประเทศ และทักษะความชำนาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นอาทิ

๓. สนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร โดยพิจารณาถึงหลักการเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์และการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อสร้างศาสนทายาทสำหรับรับภาระธำรงการพระศาสนา เปิดโอกาสให้พระภิกษุ สามเณร สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ตรงตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน พัฒนาบุคลากรของคณะสงฆ์ให้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีความสามารถครอบคลุมภารกิจหลักที่จำเป็นต่อการธำรงรักษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างมีคุณภาพในอนาคต

๔. ขยายโอกาสให้พระภิกษุ สามเณร สามารถศึกษาเล่าเรียนได้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย มีตัวอย่างแขนงสาขาวิชา เช่น

(๑) วิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการธำรงรักษาพระธรรมวินัยและการศึกษาพระพุทธศาสนา เช่น ภาษาบาลี พุทธศาสตร์ พระไตรปิฎกศึกษา และภาษาสันสกฤต วิชาเหล่านี้มหาเถรสมาคมสนับสนุนให้พระภิกษุ สามเณร ศึกษาเล่าเรียนเป็นพิเศษ เพราะจะเป็นประโยชน์ยิ่งในพระพุทธศาสนา

/ (๒) วิชาที่เอื้อประโยชน์...

(๒) วิชาที่เอื้อประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น ภาษาต่างประเทศ ทุกภาษา ปรัชญา ศาสนาเปรียบเทียบ ภาษาศาสตร์ การสื่อสารมวลชน สังคมสงเคราะห์ ศึกษาศาสตร์ เทคโนโลยีทางการศึกษา

(๓) วิชาที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารคณะสงฆ์ เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาการจัดการ สถิติ การบัญชี รัฐประศาสนศาสตร์

(๔) วิชาที่สามารถบูรณาการเพื่อพัฒนามวลความรู้สำหรับการสร้างสรรค์ คุณประโยชน์ต่อการพระศาสนาและสังคม เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี สังคมวิทยา จิตวิทยา สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาการคอมพิวเตอร์

อนึ่ง วิชาเหล่านี้ไม่ขัดต่อคำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๑/๒๕๖๔ เรื่อง กรณิพระภิกษุ สามเณร เรียนวิชาหรือสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกอย่างคฤหัสถ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่อย่างใด และการเล่าเรียน วิชาการตามข้อนี้ ไม่เป็นข้อยกเว้นการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ และประกาศของคณะสงฆ์ หรือการครองจริยาตามสมณสาธูป อีกทั้งพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาเรียนวิชาต่าง ๆ พึงสังวรระวังพิจารณาความเหมาะสม ในการประพฤติปฏิบัติตนอยู่เสมอ

๕. ให้เจ้าคณะภาคภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าคณะใหญ่ วางแผนและแนวทางปฏิบัติ ในระดับภาคให้เป็นไปตามประกาศนี้ โดยอาจจัดทำเป็นโครงการระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว และหรือร่วมมือดำเนินการกับมหาวิทยาลัยสงฆ์ ทั้ง ๒ แห่ง เพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืน ในการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ หากในเขตปกครองใดขาดแคลนทุนทรัพย์ ในการดำเนินการ ให้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาตามลำดับขั้น เพื่อกำหนดแนวทางสนับสนุนงบประมาณ ให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม